

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Antinomia Ivris Pontificii Et Cæsarei - per CCL. Differentias plurium
Doctorum auctoritate probatas, singulari studio in certas classes reducta,
discussa, & explicata

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

CCIV. Differentia 2. Iure civili nemo tenetur obviare delicto, & defendere
alium, nisi sit subiectus potestati, ut filius, servus, vasallus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61864)

ideoque post penitentiam cessat infamia talis, quia factus est, & à noticia hominum & estimatione pendet. Quo fit etiam, ut hoc quidem sæculo nequam pati levitate & peccata, & illorum toboles infamia tantum non floccietur. *lul. Clarus l. 5. §. 1. Tholos. l. 31. c. 29. Gomez.*

l. 3. c. 1. Piafec. Part 1. c. 1. n. 28. Stly. v. Infamia. Diaz. in pract. crim. c. 11. Azor. Tom. 2. l. 6. q. 3. Laym. l. 1. Tr. 5. part. 5. c. 4. Farinac. l. 1. Prax. crim. q. 18. n. 18. ubi monet prædictam distinctionem à consuetudine locorum pendere. V. Albert. de Albertus, Lydium lap. part. 3. c. 10.

CCIV.

DIFFERENTIA 2.

Iure civili nemo tenetur obviare delicto, & defendere alium, nisi sit subiectus potestati, ut filius, servus, vasallus. Gloss. in l. Culpa caret, ff. de Reg. Jur. Iure Canonico autem quilibet etiam extraneus tenetur obviare delicto. Gloss. in c. 1. de off. deleg. c. Quarta, c.

Dilecto, de sent. excomm. in 6. 23. q. 3. quasi per tot. Decianus l. 2. c. 19. n. 17.

I. Regula Juris in ff. 50. est, Culpa caret, qui scit, sed prohibere non potest. In cuius expositione Decius: Videndum est, inquit, primo, an de iure civili quis teneatur delicto obviare, & alium defendere, cum potest secundo, quid de Jure Canonico? Quod primum attinet, non una omnium DD. sententia est. Nam Glossa negat, quem teneri alieno crimini obviare, & alium defendere, cum potest. Licet enim pro alterius defensione pecuniam accipere: unde colligere licet, eum non obligari. Alii tunc esse obligationem volunt, quando quis sine periculo suo alium defendere potest: aliàs cessat obligationem. Gloss. in c. 1. de reprimend. de off. ordin. Non desunt, qui cum Deciano illos tantum obligent, qui subsunt alterius potestati, ut patris, domini, patroni. *Ignes in l. 1. §. Quoad si quis. ad S. Ca. Syllan.*

ad impediendum & avertendum alterius delictum teneri. *Glossa & Interpretes colligunt ex c. Quarta 47. de sent. excomm. per illa. Eos delinquentibus favere interpretamur, qui, cum possint, manifesto facinorosi desunt obviare. Barbof. ibi: Tenetur quilibet, si possit absque periculo, & commode id valeat efficere, delicto committendo obviare, proximumque ab injuria defendere. Covarr. in Reg. Peccatum, part. 2. §. 3. num. 4. Perez. l. 1. Gloss. I. l. 1. ordin. tit. 3. Gutier. l. 2. c. 6. n. 104. Hoc enim & huiusmodi societas, & dictamen rationis exigit, ne eos, qui ejusdem nobiscum conditionis sunt in discrimine deseramus, & quam ab omnibus opem requirimus, oblatam necessitate omitteremus. Ex privatis tamen, qui laborantibus, cum absque periculo, & damno suo possint, non subveniunt, graviter peccant; quamvis ad damni illati per alios restitutionem non obligentur.*

II Jure Canonico omnes, qui possunt,

Antinomia.

FF.

Nam

Nam prædicta obligatio non ex iustitia commutativa, sed ex charitate provenit, cuius violatio non potest ad compensationem aut restitutionem obligare. *Navarr. c. 24. n. 17. & in c. sacerdos, de penitent. dist. 6. n. 23. Soto de iust. l. 4. q. 7. art. 3. Gomez. l. 3. c. 2. n. 9. Sayrus in clavi. l. 10. tr. 2. c. 14. Rebell. Part. 1. l. 1. q. 2. Molm. Tract. 4. disp. 18. n. 2.*

Officiales autem, ministri publici, aliiq; qui ex officio, & consequenter lege iustitiæ constituti sunt ad custodiam aliorum vel defensionem omnium damnorum quæ, cum possent, opere & labore suo non impediverunt, reos se faciunt. Ejus generis sunt præfides respectu subditorum in Repub. servi respectu dominorum, l. 1. §. Tulisse, & §. Quid si vulnerati, ff. ad Syllan. Vasalli respectu domini feudi, c. 1. §. Item, qui dominum, de feud. milites respectu Imperatoris. Denique omnes mercede conducti ad præstandam ope-

ram pro conservatione hominum vel rerum alienarum tenentur etiam cum periculo vitæ suæ, quamvis non manifesto defendere sibi commissos, nisi forte mali periculi ve tanta moles sit, ut ab obligatione succurrendi liberare videatur. Nemo enim ad impossibile obligari potest, *Reg. iur. in 6. sexta.*

III. In hoc ergo Canones à legibus recedunt, quòd hæ civili quædam obligatione contentæ subditis præcipiunt dominorum suorum observantiam, & defensionem in malis occurrentibus: Canones verò, quia illorum finis proprius est animarum salus & perfectio, sincerum charitatis affectum requirunt, ut quisque, quam sibi opem ab aliis præstari desiderat, eam aliis in opportunitate exhibere non omitat. *V. S. Thom. 2. 2. q. 62. art. 7. Silvest. v. Restitutio, §. 11. n. 13. Barb. 18. c. Sicut dignum, de homic.*

CCV.

DIFFERENTIA 3.

In Legibus furtum definitur contræctatio rei alienæ fraudulosa, &c. l. 1. ff. de furtis, in Canonibus verò largè accipitur pro qualibet illicita contræctatione, c. Dixit Dominus 14. q. 5. Bartolus 18.

FURTUM Theologis propriè est Accceptio rei alienæ (mobilis, & corporalis) occulta. Accipiendo latiùs, ut rapinam, latrocinium, & prædationem includit, contræctatio rei alienæ mobilis & corporalis fraudulosa invito domino, lucri causâ; sive ipsius rei, sive usus rei, sive possessionis. Di-

ctur primò, *Contræctatio*. Quia nec sola voluntas, nec expressa verbis sufficit, *di. l. 1. §. 1.* quamvis coram Deo reos faciat, *c. Vulgaris, de penit. dist. 1.* ex præcepto *Non concupisces*. Secundò, *rei alienæ*. In re propria enim non committitur furtum, nisi alius in ea jus habeat, ex commodato, pignore, &c. *simil.*